СІЧЕНЬ

1972

Київ

Рік видання 46-й

№ 2 (876)

Ціна номера 12 коп.

ЕРЕЦЬ

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

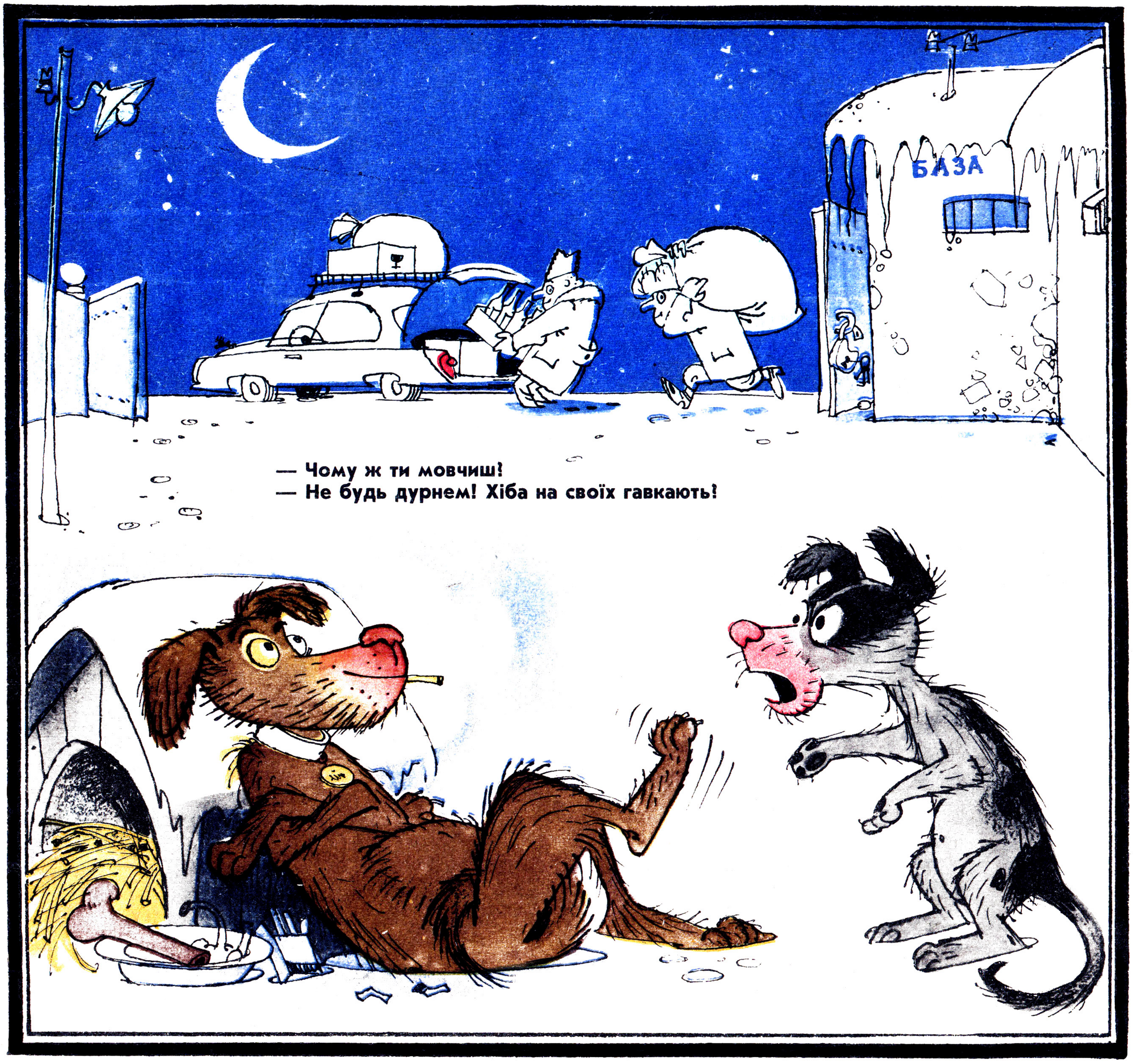

— Чому ж ти мовчиш!
— Не будь дурнем! Хіба на своїх гавкають!

Телеграфне агентство Перця

У ДРУЖБІ З ФІЗИКОЮ

Керівництво Львівського заводу «Металіст» переконливо підтвердило вірність відомого фізичного висновку про те, що мати справу з блискавкою — небезпечно.

Варто лише торкнутися хоч одної з 159 тисяч застібок-блискавок, що їх завод випускає за рік для шкільних папок, як вона миттю вийде з ладу. Тільки блисне. Щоправда, без грому.

КУРСИ ЮНИХ ПІДВОДНИКІВ

Як повідомляє кореспондент ТАП, такі курси намічено відкрити при радгоспі «Райгород» Бердичівського району Житомирської області. До навчання на них буде залучено дітей робітників радгоспу — учнів молодших класів, яким щодня доводиться пішки долати 8 кілометрів дороги до школи і назад.

Вступну лекцію майбутнім юним курсантам прочитає директор радгоспу т. Нечипорук. Він ознайомить дітей із правилами їзди підводами, які виділено їм для поїздок у школу і які вони поки що бачать тільки ночами, коли солодкі сни сняться.

ПЕРША ВОДА

Недавно в приміщення тракторного табору колгоспу «Перемога» Збаразького району Тернопільської області вбігла схвильована людина і вигукнула: «Є вода!»

Усі кинулися до криниці.

Виявилося, що місцевий водовоз, сполоскуючи бочку, справді, вилив у колодязь кілька цеберок води.

3 квітня 1969 року, коли будівельно-монтажне управління № 71 тресту «Західводбуду» викопало ту криницю, це була перша вода, яку побачили в ній механізатори.

БАНЯ ВРОЗДРІБ

Таку баню мають мешканці села Кузьмина Красилівського району Хмельницької області. Хороша, простора баня. От тільки помитися в ній не можна, бо з доброї ласки керівників села її ще 5 років тому віддано в оренду споживчій кооперації під складське приміщення.

Між кооператорами та банею за цей час налагодився міцний зв'язок. Їх тепер і водою не розіллєш!

РІДКІСНИЙ ВИПАДОК

Мешканці села Делева Тлумацького району Івано-Франківської області недавно стали свідками надзвичайно рідкісного явища: серед білого дня на дорозі, що веде до села, показався рейсовий автобус «Івано-Франківськ — Делеве». Очевидці запевняють, що декому з місцевих жителів навіть вдалося сісти у цей автобус.

— Такого, — заявляють старожили, — ми давно вже не бачили.

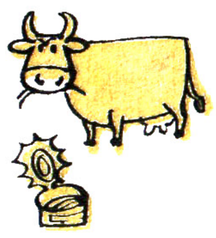

ДЛЯ ШИРОКИХ ПОТРЕБ

РОВЕНСЬКА ОБЛАСТЬ. (Наш кор.). Демидівський плодоовочевий комбінат почав випускати банки «Щавлю консервованого» з додатком трави. Нова рецептура покликана задовольнити різні смаки та потреби: консерви можна використовувати і для приготування борщу, і для підгодівлі великої рогатої худоби.

Мал. Н. ПАНЧЕНКА

— Ми все робимо, щоб громадяни, чекаючи прийому, проводили час культурно й корисно.

ЛЕКЦІЯ З ЕТИКИ

(За народними мотивами)

Їдуть жінка з чоловіком
В місто на хрестини.
Чоловік смакує люльку,
Стьоба конячину.
Ну, а жінка, звісне діло,
Рота не стуляє,
Торохтить йому на вухо
Та все поучає:
— Як запізнимось, відмовляйся
Від штрафної чарки,
Не співай, не грай у карти,
Не встрявай у сварки.
Почубляться чоловіки,
То тікай із хати,
З молодицями, крий боже,
Не смій жартувати.
Як смикну тебе за полу,
То не пий і трішки...
— Тпр-р-ру! — гукнув Іван
щосили
Й шарпонув за віжки.
— І нащо було так рано
В неділю будити?
Повертаймося. В гостях нам
Нічого робити.

Олександр ТАРАНЕНКО.

м. Дніпродзержинськ.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

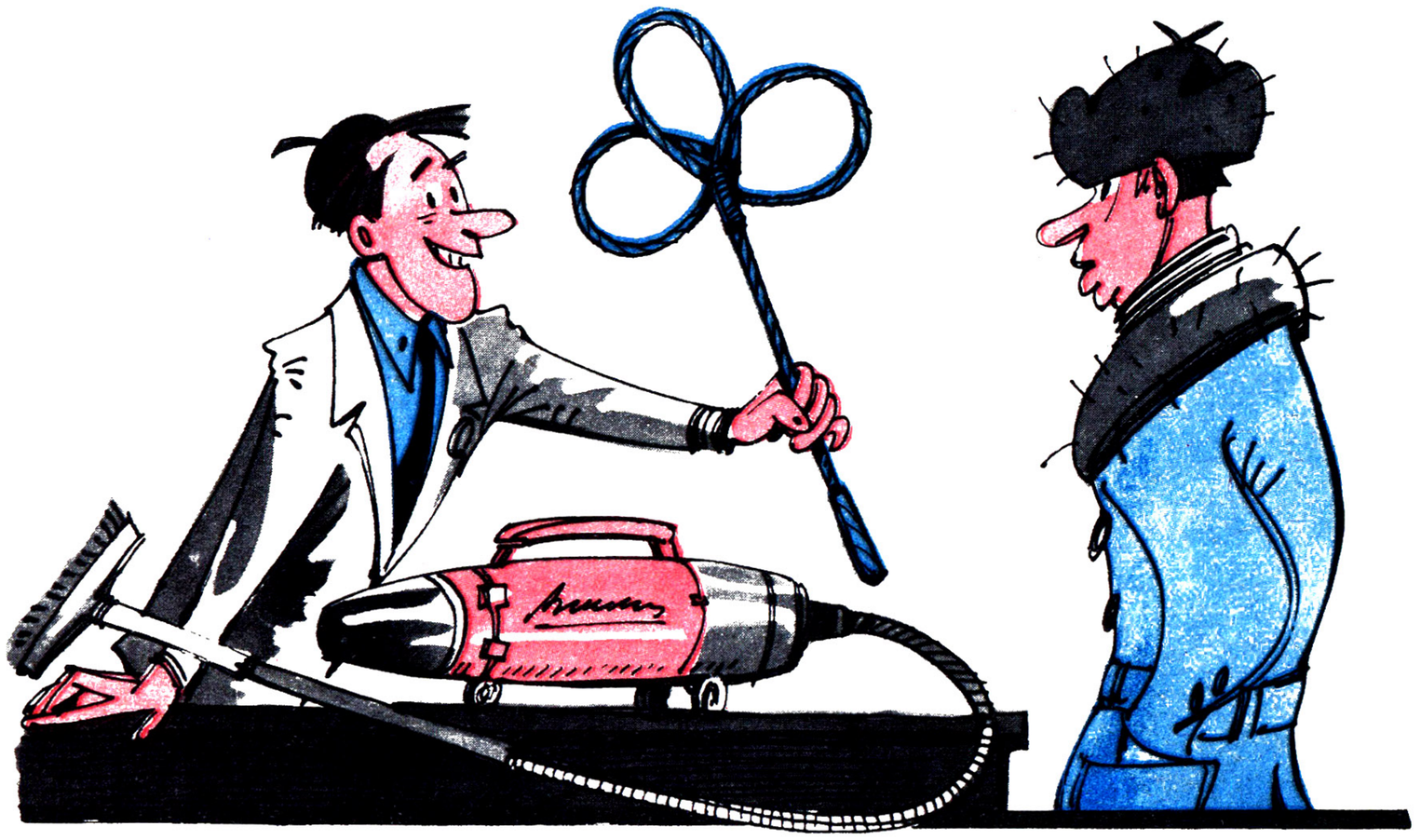

— Ми продаємо пилососи з надійною гарантією...

КРИХТИ

Як я заздрю людям, обдарованим рідкісним даром — нікому не заздрити!

Не показати свого незадоволення поганою роллю — ось справжнє акторське мистецтво перевтілення.

І рекордам буває не солодко — їх б'ють.

На щастя краще бити дешевий посуд: повніше буде щастя.

Хто в наш час не пише афоризмів? Тільки той, хто не надсилає їх до редакції.

Ніщо так не зближує родичів, як відстань.

Чимало дерев загинуло від прибитих до них табличок: «Бережіть зелені насадження».

Хочеш, щоб тебе почули, — говори тихо.

Не досить бути грамотним, щоб уміти поставити крапку.

Я сміявся б і з себе, та боюся зіпсувати з собою стосунки.

Олександр КУЛИЧ.

ПОМСТА, ЩО НЕ ВДАЛАСЯ

Якось мій друг Андрій жартома пошив мене у дурні. І я плекав мрію про помсту. «Ну,— думав,— утну з тобою таке, що надовго запам'ятаєш!» План виношував не один день. Але те, що, нарешті, придумав, аж самому сподобалося.

Недалеко від його будинку, в самому центрі Києва, я вивісив закличну об'яву:

«Усі види послуг. З гарантією. Швидко і дешево!»

Під об'явою зазначив номер його телефону.

Я уявив, що почнеться після цього — телефон надриватиметься вдень і вночі! Андрій скаженітиме від люті. Мені навіть стало трохи жаль бідолаху. А наступного дня під вечір мене почали мучити докори совісті. Я вирішив зізнатися в усьому й вибачитися. Але, на мій подив, Андрій зовсім не скидався на людину, що провела безсонну ніч.

— Ну, як себе почуваєш? — спитав я єхидно.

— Чудово,— спокійно відповів він.

— І ніщо тебе не турбує?

— Ніщо і ніхто! А в чім справа? — здивувався друг.

— Телефон твій працює?

— Бездоганно. А чому б йому не працювати? — ще більше здивувався Андрій.

Я кинувся до об'яви — невже хтось зірвав?

Об'ява висіла на місці. Деякі перехожі зупинялися, читали, проте байдуже відходили. Ніхто не хапався за ручку, щоб записати номер телефону, і не біг до таксофону...

— Послухайте, — зупинив я одного,— невже вам не потрібна яка-небудь послуга, та ще й з гарантією?

Перехожий зміряв мене співчутливим поглядом:

— Ви вірите у те, що тут написано?

— А чому б і ні!

— А ось чому. Тут, за рогом, на вулиці Шота Руставелі, є магазин Ленінського овочеторгу. Так у цьому магазині вже кілька років висить здоровенна об'ява про те, що магазин на замовлення покупців привозить овочі додому. На об'яві теж номер телефону вказано. Я його напам'ять знаю: 24-69-62. Дзвонив я по тому номеру десятки разів, у магазин ходив. Ніяких овочів ніхто додому не возить!

— Ну, а ви чого об'яву ігноруєте? — зупинив я іншого перехожого.

— Та бачили ми такі об'яви не раз,— відмахнувся він.— Он скрізь рекламується «хімчистка на дому». Мовляв, дзвоніть по телефону 63-41-50 і викликайте додому приймальника. Дзвонив я, викликав. Благав приїхати, костюм у чистку забрати. Гадаєте, погодилися? Звичайно, ні! Так що тепер я на цей гачок більше не клюну...

— А ви, чоловіче,— схопив я за руку якусь людину з портфелем,— чому ви не хочете скористатися послугами, які вам пропонують?..

— Мені вже пропонували,— відказав він.— Навіть у віршах запрошували відвідати Будинок послуг на вулиці Комінтерну. І він з почуттям продекламував:

«Брудну сорочку чи спідницю
Вбирати (!) ніяк не годиться,
А ми наведемо красу їм:
При вас поперем, попрасуєм».

— Ось такі натхненні рядки прочитав я на рекламному щиті Будинку послуг. І, звичайно, повіривши їм, поспішив до чародіїв сервісу. Скинув сорочку і віддав приймальниці.

А потім чекав годину, другу, третю... Поки не побачив, що приймальниця додому збирається.

— А як же,— питаю,— моя сорочка?

— Приходьте завтра чи краще післязавтра,— каже вона.

— Але ж навіщо тоді ці вірші: «При вас поперем, попрасуєм»?

— Ви знаєте,— чарівно посміхнулася приймальниця,— у мене є один знайомий, такий самий дивак, як і ви. Його для годиться запрошуєш у гості, а він запрошення завжди всерйоз сприймає — і таки приходить...

Пішов перехожий. А я зірвав об'яву, пошматував і викинув.

П. ЮРЧЕНКО.

м. Київ.

Мал. И. КОГАНА

— Ех, Поліно Іванівно, таку чудесну позицію зіпсували!

Дали перцю!

Молодий І, нівроку, здоровий житель Золотоноші Черкаської області Володимир Сановський сміливо вступив у єдиноборство з природою. Добряче підкріпивши свої сили вином і діждавшись темної ночі, він голіруч накинувся на молоді дерева, що вишикувалися по вулиці ім. Леніна. До світанку Сановський успішно пройшов 280 погонних метрів і зламав більше шестидесяти каштанів і лип.

Про цей дикий випадок житепі Золотоноші написали Перцеві.

Як повідомив голова Золотоніського районного комітету народного контролю т. Сахненко, Сановського В. І. відправлено на чотирирічне утримання у виховно-трудовій колонії.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Без слів.

МОЇ ЗУСТРІЧІ З ГЕНІЯМИ

(НІБИ МЕМУАРИ)

СКІЛЬКИ ВТРАЧЕНО

З геніальним гумористом І геніальним теоретистом Артуром Сухоребрим уперше я зустрівся під мостом біля гастроному. Він тремтячою рукою тримав склянку вина, а втомленими очима щось у ньому вишукував.

— Хочеш стати генієм?— спитав мене.— Пиши так, як я. А хочеш, щоб я тебе визнав, як сатирика, постав мені ще скляночку вина...

Я почав нишпорити по кишенях. На превеликий жаль, до скляночки не вистачало рівно однієї копійки...

Я так і залишився невизнаним.

УСЕ ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Віч-на-віч ми зустрілися в калюжі. До того я не знав, що він відомий педагог Віолет Аркадійович Куцовський, а він не знав, хто я.

А сталося це зовсім несподівано.

Стояв тихий вечір. Я, обминаючи калюжі, прогулювався другорядною вуличкою першорядного міста. Напроти йшов низенький чоловік. Раптом його наздогнав добре зліплений молодик. Щось почав у чоловіка вимагати.

Бачу, чоловік вивертає перед молодиком кишені, виправдується. Кому не відомо, що означають ці жести! Я поспішив на допомогу.

За три кроки побачив, як чоловік дав молодикові ляпаса.

За два кроки побачив, як молодик підняв руку — і чоловік гепнувся в калюжу.

За крок я нічого не побачив. Тільки відчув удар по шиї. І впав на щось живе, слизьке і мокре.

Коли ми вилізли з калюжі, він відрекомендувався:

— Я педагог Віолет Аркадійович Куцовський. Читали підручник «Виховні форми та етичні норми...»?

Я схилив перед педагогом вимазану грязюкою голову.

— ...Я все віддав для людей, для виховання чужих дітей. Тому своєму, від якого нам обом щойно перепало, від мене не перепало нічого...

Віолет Аркадійович зітхнув, ніби після сповіді:

— Думаю, ніхто не посміє звинуватити мене в тому, що я діяв за принципом «своя сорочка ближче до тіла». Ви цьому свідок...

СЕКРЕТ ТАЛАНТУ

Серед зірок світового кіно його прізвище шукати дарма. Нема його і серед знаменитих театралів. Бо через свою надлюдську скромність він ніколи не вважав себе артистом.

Сценічна діяльність Василя Гавриловича Хомутенка обмежувалася скромним місцем за трибуною. Але цього було досить, щоб народ з усієї округи говорив:

— Це колосальний артист.

Я мав щастя знати Василя Гавриловича особисто. Наскільки він земний був у житті, настільки небесним ставав за трибуною.

Я не раз задумувався: у чому ж секрет такого таланту перевтілюватися? Та якось відповідь прийшла сама собою.

Василь Гаврилович стояв за трибуною. Він говорив переконливо, твердо:

— Ось візьмімо, наприклад, оцей п'єдестал... вибачте, оцю трибуну...

У цей час я мало не вигукнув знамените і заяложене «еврика» — погруддя Василя Гавриловича справді здавалось на трибуні таким, ніби стояло на п'єдесталі. Тільки махало руками і викрикувало.

Євген ДУДАР.

Скільки коштує ніщо?

А й справді — скільки?

Працівники Доросинського сільського споживчого товариства (Рожищенський район Волинської області) — ті підрахували: 40 карбованців 05 коп.

— Це — щомісяця, — запевняють вони.— Щомісячно з нас здирає таку суму т. Бартащук.

Ну, «здирає» — це, очевидно, перебільшення. Бо хіба ж може щось з когось здирати такий чоловік, як т. Бартащук! Він же все-таки керівник державної організації. А точніше — начальник ремонтно-будівельної дільниці Волинської облспоживспілки.

Отож, не лякайтеся, якщо десь він вас перестріне. Нічого поганого вам т. Бартащук не заподіє. Навпаки — прислужитися може. Як от, скажімо, прислужився згадуваному сільському споживчому товариству.

— Давайте спілкуватися, — якось запропонував т. Бартащук. — Давайте укладемо договір, щоб мої ремонтники доглядали ваші холодильники. Ну, звичайно,— за відповідну плату.

Сільським кооператорам ця ідея припала до серця. Бо й справді, навіщо десь шукати спеціалістів, коли в своїй же системі вони є.

Договір охоче підписали. А невдовзі й спеціалістів діждалися.

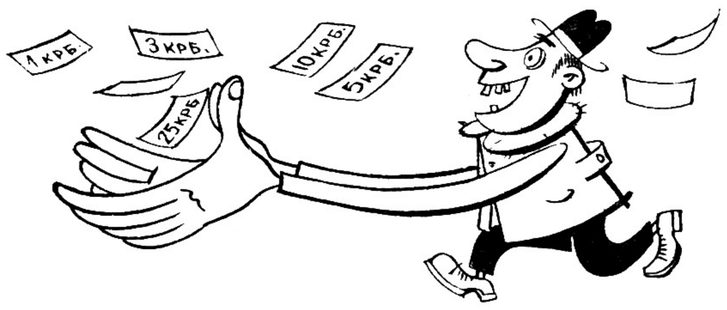

— Працюють холодильники? — поцікавилися вони.

— Працюють.

— Ну, тоді підпишіть наряд.

Через місяць знову з'явилися і знову повернулися назад до Луцька. З підписаними нарядами.

З третім приїздом почалися ускладнення. Сільські кооператори доповіли спеціалістам, що деякі холодильники діють справно, а деякі — ні.

— Ну, що ж,— почули вони, — які працюють — хай працюють, а які ні — відремонтуйте, то й будуть працювати. У нас запчастин нема.

— Але ж ви...

— Ми підрядилися тільки обслуговувати вас.

Сільським кооператорам чомусь таке обслуговування не дуже сподобалось. І, не дуже довго роздумуючи, вони в червні 1971 року офіційно повідомили т. Бартащука, що відмовляються від його подальших послуг.

Ні спеціалістів, ні їх нарядів ніхто після того й у вічі не бачив. Щоправда, ніхто за ними й не побивався: була, як кажуть, без радості любов, і розлука буде без печалі...

Та, виявляється, розлукою ще й не пахло. Минув липень — і т. Бартащук списав своїм спеціалістам з рахунку сільського споживчого товариства 40 карбованців 05 коп.

— За що? Адже ніхто до наших холодильників і пальцем не доторкнувся.

— За обслуговування...

Кінчився серпень — і знову «за обслуговування» вирахували 40 крб. 05 коп.

— Та це ж здирство, а не обслуговування! — заволали керівники товариства і написали т. Бартащуку гнівного листа.

Той тільки посміхався, читаючи його...

— Солдат спить, а служба ідьоть...— дотепно пожартував він і здер із сільського споживчого товариства 40 крб. 05 копійок ще й за вересень.

Ну, само собою, «здер» — це так тільки мовиться. Бо хіба ж може з когось щось здерти такий поважний чоловік, як т. Бартащук?! Ні, й ще раз ні!

Він просто у службовому порядку списав ці гроші з рахунку споживчого товариства через банк.

От саме стільки нині й коштує ніщо.

Б. ГРИГОРЧУК.

Дали перцю!

Вадим Микитович Проскурня пильно стояв на охороні бібліотеки с. Чапаєвки Козельщинського району Полтавської області. Тривалий час він мужньо відбивався від численних читачів, не допускаючи їх до книжок і періодичної преси.

І все ж не встояв: настирливі читачі звернулися з листом до Перця і таки добилися свого — зламали опір зав. бібліотекою.

Як повідомив завідуючий районним відділом культури т. Михненко, Проскурню В. М з посади зав. бібліотекою знято. Двері бібліотеки гостинно відкриті для читачів.

КОРОТКО КАЖУЧИ

ОЙ, ЛЕЛЕЧЕНЬКИ...

На привокзальній площі в м. Коломиї вже понад два роки стоять поламані декоративні скульптури лелек.

З листа до редакції Стефанюка О. П.

В Коломиї лелеченька
Запитала другу:
— І за що це терпимо ми
Отаку наругу?..

Та нічого сестриченька
На те не сказала,
Бо ота вокзальна птаха
Голови не мала.

ХТО ГОВОРИТЬ, А ХТО МОВЧИТЬ

Уже давненько в наше село провели електролінію, але світло у нас рідкісний гість. Звертался ми до керівництва РЕС, до райвиконкому, писали до обласної газети, але нічого не допомагає.

З листа громадян с. Чорні Ослави Надвірнянського району Івано-Франківської області. (16 підписів).

Одні говорять: «Слід прискорить!»,
А інші кажуть: «Слід включать!»
Так енергійно скрізь говорять,
Що у ославців крутить в носі,
А світла ще нема і досі,
І телевізори мовчать.

К. ЮР.

Величальна пісня на честь сімдесятилітнього ювіляра Василя Петровича МИНКА

Поза лісом зелененьким
Брала мати льон дрібненький.
Там Василько сіно косить
Та у мами ревно просить:
— Дозволь, мати, перо взяти,
Буду нариси писати.
— Не дозволю пера взяти,
Будеш, сину, клопіт мати...
Та Василько кинув косу
І засів писати прозу.
Він плекав завітну мрію —
Осідлать драматургію;
Та й узявся так до діла,
Що аж мати звеселіла.
Глядачі за боки брались,
Навіть критики сміялись...

Нині ж скажем ювіляру:
— Ще сто літ коси, косарю!
Щоби завше було, брате.
Слово гостре й не щербате,
Щоб наснаги мав ти досить!..

Гей, Василько добре косить!..

Текст Д. МОЛЯКЕВИЧА
та О. ЖОЛДАКА.
Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА.

БЕЗ ГРИМУ

Цілком несподівано з'ясувалося, що найближчим часом жоден з наших мистецтвознавців чомусь не має наміру писати монографії про моє життя в мистецтві. Таким чином, в історії розвитку театральної штуки почала чітко вимальовуватися біла пляма, зафарбувати яку, виходить, змушений я сам. А з іншого боку, коли людина ще все добре пам'ятає, то їй наче ранувато братися за мемуари.

Я ж, як на гріх, усе пам'ятаю чудово, ніби це було вчора.

А було це років двадцять тому. Керівник нашого драматичного гуртка запропонував мені терміново вивчити роль Петра в «Наталці Полтавці», бо хтось там несподівано захворів, і я повинен виручити. Однак після двох репетицій той же керівник пояснив, що роль Петра для мене занадто лірична, тим більше, що той хтось уже раптово одужав. Але мені зате доручається не менш відповідальна роль — суфлера. Бо суфлер, пояснив він, — це ліва рука режисера. Невдовзі, правда, виявилось, що для суфлера в мене дуже гучний голос.

І тоді керівник доручив мені ще відповідальнішу роль — завідуючого трупою. Для мого голосу це, мовляв, саме те, що треба. Завідуючий трупою, пояснив він, — це права рука режисера.

Бути правою рукою мені дуже імпонувало. Хоч я до пуття не уявляв, що має робити зав. трупою. Керівник і тут усе пояснив: мушу потурбуватися про костюми, про парики, вуса, грим та інший театральний реквізит.

Я з великою охотою взявся за справу. І дуже швидко встановив, що купити парики, вуса, грим та все інше просто нема де.

На черговій репетиції я коротко поінформував присутніх про те, що наближається катастрофа. Але після того, як пан Возний проспівав «всяка імієть свой ум голова», ми почали радитися. Виконавиця ролі Терпелихи згадала, що її двоюрідна тітка працює білетним касиром на вокзалі. Отож слід звернутися до неї. Двоюрідна тітка, до якої я поїхав, подзвонила знайомому адміністраторові готелю, адміністратор дав мені записку до директора рибного магазину, а директорів зять працював вахтером у театрі. Вахтер поговорив з ким треба — і вже за кілька днів я одержав напрокат штани для Возного та шаровари для Виборного, спідницю Терпелисі вишиванку Наталці. Проблему костюмів було в основному розв'язано.

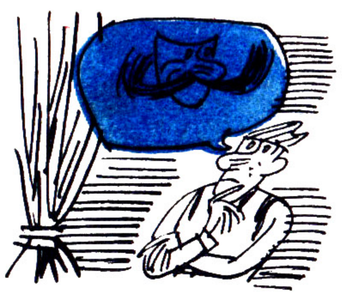

На горищі я знайшов старий дідів кожух. Він уже, щоправда, трохи підгнив. Але з нього вдалося вирізати кілька париків. На вуса пішло кукурудзяне волоття.

Найбільше біди набрався з гримом. Усе пішло в хід: і сажа, і шкільні акварельні фарби, і непомітно винесена з хати помада сестрички.

Вистава вдалася на славу. Зал гримів. Це був справжній тріумф.

Але, на жаль, останній. Встановивши, що я під час підготовки спектаклю схуд на шість кілограмів, мати категорично заборонила завідувати трупою.

Так закінчилася моя театральна кар'єра.

І ось перед тим, як взятися за мемуари, я вирішив подивитися: а як воно працюють мої послідовники — нинішні завідуючі трупами в самодіяльних колективах.

Звісно, я усвідомлював, що тепер усе це виглядає інакше.

Минуло ж цілих двадцять років! Тоді, скажімо, на Львівщині було якихось кілька сотень колективів художньої самодіяльності, а нині, нівроку, близько десяти тисяч. Ясно, що забезпечення їх реквізитом поставлено вже на солідну основу.

Отож побував я в кількох сільських будинках культури.

Що й казати, тепер усе інакше.

Глянеш на хорову капелу — і, слово честі, костюми не гірші, ніж у хорі ім. Г. Вірьовки. Глянеш на танцювальний ансамбль — костюми не гірші, ніж в ансамблі П. Вірського.

— Де брали? — питаю

— Наші! Пошили у Львові. У виробничому комбінаті театрального товариства. Колгосп гроші переказав.

— Отакі грубі гроші?

— Отакі гроші. Але скільки ми набідувалися, поки нам пошили, скільки чекали...

Директор комбінату О. І. Чуйченко підтвердив:

— Правду кажуть, що й набідувалися, й начекалися. Ми завжди попереджаємо: пошиємо не раніше, як через шість місяців. А іноді й зовсім відмовляємо. Чому? Ходімте, подивитесь.

Пішли. Побачив. У кількох маленьких кімнатах, буквально одна на одній, сидять майстрині-швачки. У таких умовах, подумав собі, добре, що хоч за шість місяців вдається щось пошити.

Давно вже керівники комбінату випрошують у керівників міста приміщення для цеху. Поки ще не випросили.

Але мене як колишнього завідуючого трупою більше, звісно, цікавило забезпечення драмгуртківців реквізитом.

Розмовляючи з директорами будинків культури, я все допитувався: як дістаєте?

У селі Сокільниках Марія Головета розповіла:

— Костюми, парики? Діставали у Львові, де тільки вдавалося. У Будинку народної творчості якось напрокат взяли — там трохи є. А то ще в шефів, у Будинку культури залізничників, випросили. А грим наш художній керівник власний має, десь колись трохи придбав...

У просторому, світлому Угрівському будинку культури енергійна Надія Наконечна бадьоро повідала:

— Самотужки викручуємося. Вуса он зробив голова сільради, він у нас активний учасник драмколективу. А грим — то не проблема. Зараз випускається стільки жіночих парфумів, що можна навіть у відьму загримуватися.

А в селі Солонці Наталка Вишневська згадувала:

— З париками, бородами та гримом нам просто поталанило. Були якось у театрі, на виставі, випадково розговорилися з сусідом, симпатичним дідусем. Сказав, що може все це нам зробити й дістати. Заплатили йому, пам'ятаю, щось сорок з гаком карбованців — і тепер маємо.

От бачите, як воно тепер дістають. Хоча деякі зміни все ж намітилися.

Зовсім недавно, після довготривалих розмов, місцеве відділення Українського театрального товариства відкрило нарешті у Львові спеціалізований магазин (розрахований на всі західні області республіки), де можна придбати театральний реквізит.

Мої співрозмовниці, щоправда, про нього ще не чули. Бо його опікуни до широкої реклами вдаватися не ризикують.

І таку обережність можна зрозуміти.

Розрекламуєш, кинуться аматори — і, диви, як би за кілька днів не довелося просити пардону: не їдьте, мовляв, люди добрі, бо краму вже нема. Асортимент товарів тут дуже вузький та й самих товарів як кіт наплакав.

Дещо прислали з Всесоюзного театрального товариства, дещо випросили на торговельних базах. Схоже — як я колись діставав. Тільки, може, трохи масштабніше.

Хоч розмови про необхідність такого магазину точилися вже хтозна скільки часу, хоч і відомо було, що 1971 року його нарешті відкриють, але управління торгівлі не потурбувалося чомусь про виділення відповідних фондів на товари. Але, зрозуміло, обіцяли це зробити.

Щоправда, коли фонди будуть і товарів надійде досита, то з'явиться новий клопіт: де їх класти, ті товари? Планували під магазин одне приміщення, велике, а в останній момент дали інше (разом з підсобкою — 40 кв. метрів).

Прочитають цей фейлетон аматори самодіяльності на Закарпатті чи на Буковині і можуть запитати мене: а чому, вибачте, ми мусимо їхати за реквізитом аж до Львова, чому не продавати на місці? Відповідаю: я не можу відповісти, бо мені теж нічого не відповіли.

Ось тому я й вирішив поки що зачекати з мемуарами. Бо мемуари слід у принципі писати тоді, коли люди не знають, як воно в минувшину було, коли все вже геть чисто змінилося. А нині, хоч художня самодіяльність наша й зросла неймовірно, проте в системі постачання її реквізитом небагато все-таки змін сталося.

Це коли зображати справу так, як вона є.

Як-то кажуть, без гриму.

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

ЦІЛЮЩЕ ПОВІТРЯ

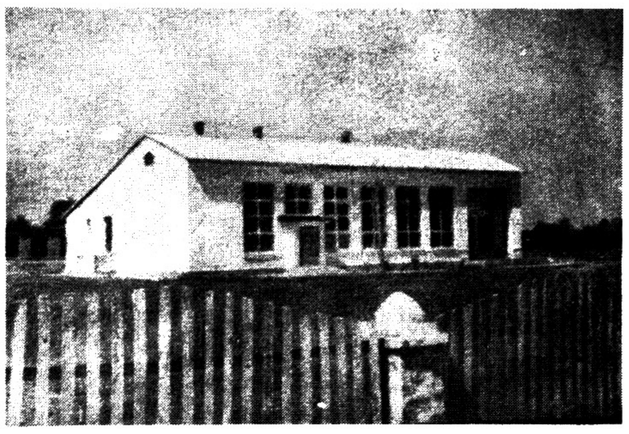

Коли клуб у селі Мельниці був уже готовий і місцева громадськість придбала в крамниці ножиці та стрічку для його урочистого відкриття, на об'єкт прибув особисто голова Степанського міжколгоспбуду Олексій Іванович Крилов. Він походив навколо кам'яниці, ретельно оглянув стіни, вікна та двері, помацав східці і, задоволений зовнішнім виглядом новобудови, зайшов до клубу. Там він зупинився поміж сценою та чотирнадцятим рядом крісел і зробив глибокий вдих. Потім — ще глибший. Потім такий глибокий, що повітря довелося видихати не менше хвилини.

Після цього Олексій Іванович скочив на сцену і став дихати за лаштунками. По тому з блаженним виразом на обличчі кілька разів удихнув ще й у фойє.

— Благодать яка, — примовляв він, мружачись од насолоди.

Будівельники, що його супроводжували, стали й собі посилено дихати і мружитись.

— Ні, товариші, ви більше, більше повітря набирайте! Отак, так, ol — порадив Олексій Іванович.— Відчуваєте аромат? Та це ж справжнісінький озон плюс пахощі морської води та сосняку. Ніде такого повітря не зустрічав, як у цьому клубі. Ну, чистий тобі курорт!

— Це, мабуть, якась особлива реакція у стінах відбулася,— авторитетно заявив виконроб.— Мабуть, дерево, цегла й вапно не такі, як завжди, нам попалися.

— Ото ж бо й є,— багатозначно зауважив Олексій Іванович.— Таке повітря берегти треба. А уявіть, що буде, коли клуб відкриють. Та тут так надихають, що від озону тільки привіт залишиться... Ні, ні, цього допускати не можна.

— Ой, не можна! — погодився виконроб.

— Недоробки якісь є? — запитав голова.

— Та є, — почухав потилицю виконроб.— Опалення не діє.

— І хай собі не діє, — швидко сказав Олексій Іванович.— Озон — він прохолоду любить. Отже, двері—на замок, а ключ — мені.

Завдяки рішучості й оперативності, повітря у новому клубі вдалося зберегти в усій його чистоті. І ось відрадний результат: минуло вже півтора року, а озону тут не поменшало навіть на кубічний міліметр. Зрозуміло, що ножиці та стрічку, придбані для урочистого відкриття клубу, довелося на невизначений строк сховати. Лекції, знаєте, лекціями, танці — танцями, самодіяльність знову ж таки самодіяльністю, а цілюще повітря — то таки цілюще повітря.

Це вам кожен скаже. І в міжколгоспбуді, і в Сарненському райвиконкомі.

В. ЧЕПІГА.

Ровенська область.

Ловись, рибко!

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Ану пірни під мою лунку та подивися, чого це там риба не клює.

Мал. Й. КОГАНА

Без слів.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Що ж це ти мені подала звичайнісінький окріп?
— А це не окріп, а юшка з тієї риби, що ти вчора наловив.

Мал. Н. ПАНЧЕНКА

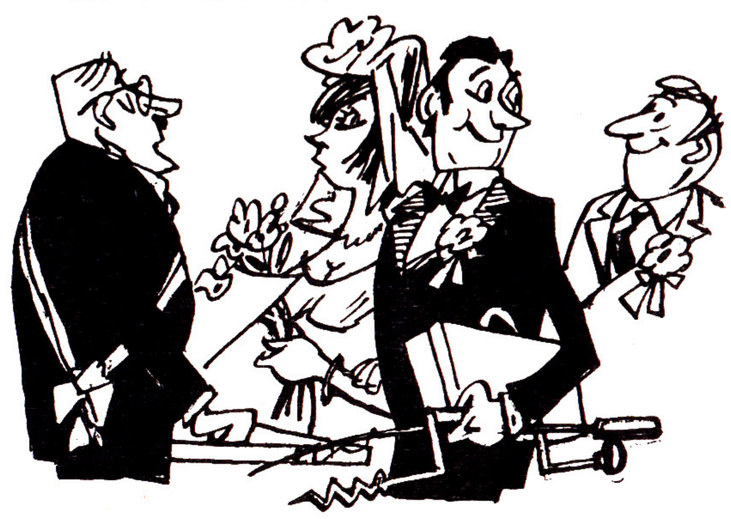

— А я прямо із загсу їду на риболовлю.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

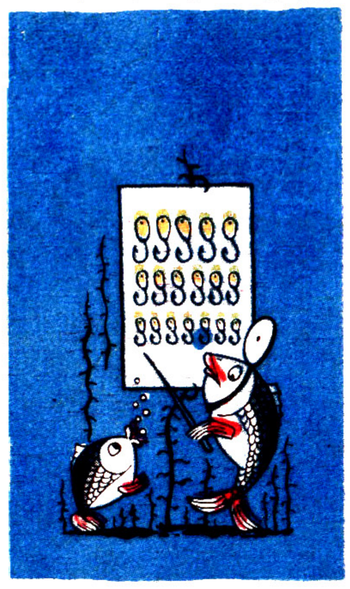

Без слів.

Мал. Н. ПАНЧЕНКА

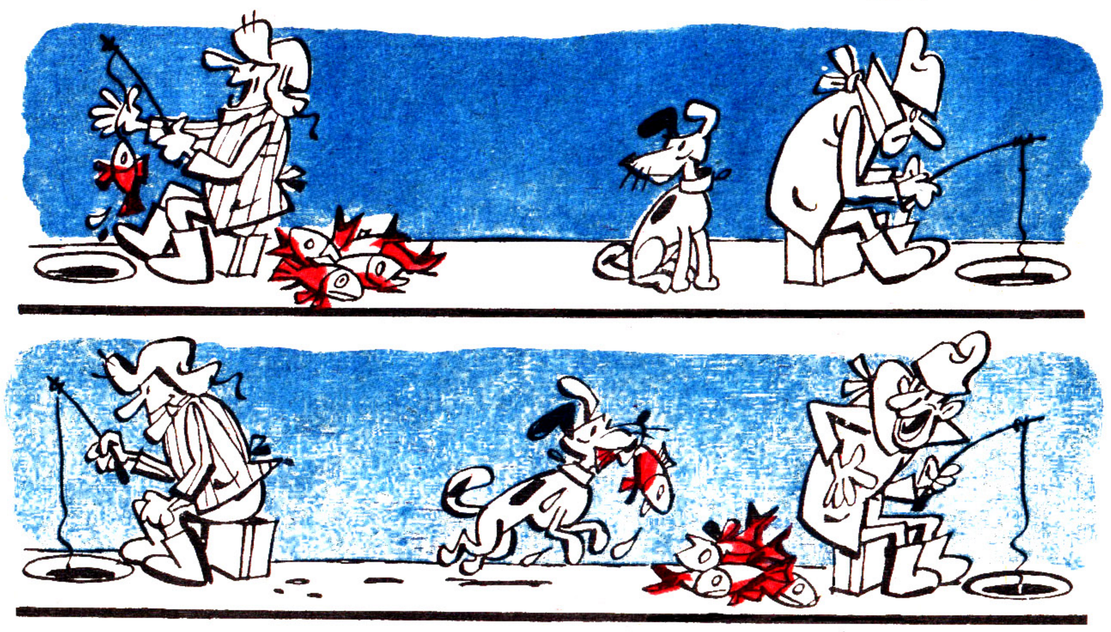

— Носи, носи!..

КАРУСЕЛЬ

Що таке карусель ви, гадаю, знаєте. Це така штука, що сама на місці стоїть, а ви на ній крутитесь, аж голова обертом іде. Не йде вона обертом тільки у голови Козелецької селищної Ради товариша Хархуна. Він спокійно заявляє: «Оце вимагають будувати у парку карусель, а кому вона тепер потрібна? Зима ж. От прийде весна, розтане сніг, потечуть талі води, і тоді вже...»

З одного боку, як подумати, то воно нібито й справді — карусель може почекати. А з іншого — карусель уже таки крутиться не один сезон. Завезли оті атракціони, тобто каруселі, гойдалки тощо аж із Красноярського краю. Завезли і склали під знаменитим Козелецьким собором. Літа, мовляв, почекаємо, тоді й заходимося будувати. Прийшло красне літечко. Викопали яму, завезли цеглу і почали її складати поруч тих не збудованих атракціонів. Коли гульк! — у парк завітала осінь. Кому та карусель потрібна?! Хто на ній узимку кататиметься?! Знову не на часі. От прийде весна, розтане сніг, потечуть талі води і... (читай спочатку).

Отака карусель виходить. Пори року пролітають, сніг падає, сніг тане, течуть весняні води, гріє сонце, листя опадає, знову сніг падає; іржа потроху обгризає ті атракціони, грошики плачуть, дітки — теж. Словом, усе тече, все міняється. Одна карусель на місці. Під собором.

О. Ч.

ВІДКРИТТЯ

До буфету завітали
молоді артисти.
— Дай нам, — кажуть, —
шість фричів
І що-небудь з'їсти.
Покрутився продавець,
що робить — не знає
та й запитує:
— Цей фрич,
що він означає?

— Темнота! — сказав артист
той, що з бородою, —
за кордоном називають
так вино з водою!
Продавець зареготав,
в бочку пальцем тиче:
— Двадцять років торгував,
а не знав, що фричем!

В. ГАРАНІН.

м. Одеса.

Мал. Б. СТАРЧИКОВА

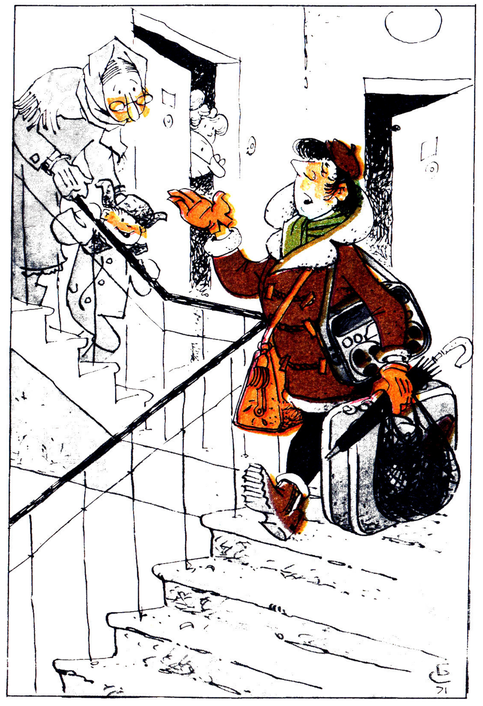

— Чому ви розійшлися!
— Та, виявилося, що у неї квартира вікнами на північ, нема телевізора й сидяча ванна...

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

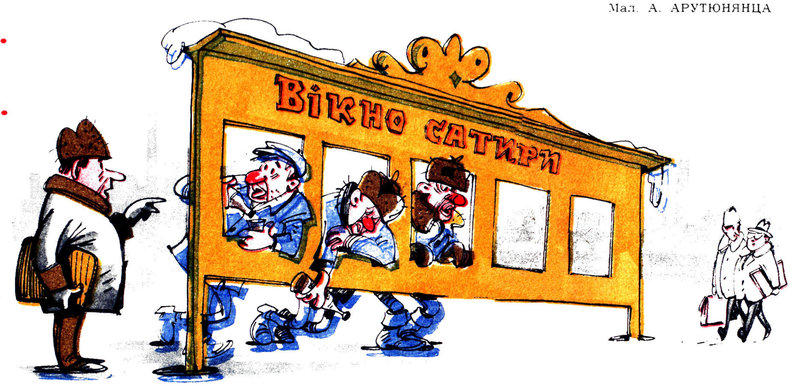

— Хлопці, постійте ось так, доки комісія пройде...

ПРОГРЕС КІНОМИСТЕЦТВА

(З щоденника кіноглядача)

5 лютого 1969 р.

Ну й погодочка. Холодище, аж іскри з очей скачуть. А в мене ж сьогодні побачення з Надею. Знову доведеться або бігом вулиці міряти, або під підозрілими поглядами жильців тулитися в під'їздах будинків... О, ідея! Підемо в кіно. Якраз демонструється новий двосерійний фільм. Це ж чудово!

11 лютого 1969 р.

Майже тиждень ходжу з Надею на ту двосерійну картину. Вже й забув, про що в ній ідеться. Іноді там стріляють і хтось кудись утікає. Почуваємо себе, мов весняної ночі в парку на лавочці — тепло, темно, затишно.

Ще десь півсотні літ тому мій дід не знав би, куди б зимового вечора податися зі своєю бабусею — тоді ще його нареченою,— адже кіносеанси тривали лише 10—20 хвилин.

Який стрімкий прогрес кіномистецтва!

8 травня 1969 р.

Весна, весна-красуня!.. Повітря таке, що хоч закорковуй у пляшки та пий під час негоди, як еліксир бадьорості. Щодня до півночі ми з Надею блукаємо по місту. В кіно вже не були півмісяця. Хай йому! Там така духота, що відсидиш три години, і виповзаєш звідти, ніби в пральній машині прокручений.

3 березня 1971 р.

Півтора року не ходили з дружиною в кіно. Ніяк не виберемося: мов на зло, демонструються лише двосерійні фільми, а нам надовго не можна залишати дитину саму. Я навіть провів серед знайомих соціологічне дослідження (тепер це модно): чи люблять вони багатосерійні картини. Всі лише кисло морщилися. А чому б такого опитування та не провести тим, хто робить оті довжелезні фільми? Може, тоді вони придумали б якось скоротити їх. Певен, багато картин від цього тільки виграло б. А то показують півгодини, як хтось іде вулицею (на екрані піднімається то одна, то друга нога), або як двадцять хвилин дівчина палить сигарету чи п'є коктейль. Фільм абсолютно нічого не втратить, коли дивитися на ті ноги чи тютюновий дим лише 15 хвилин. А для глядачів — пряма вигода: часу затратять менше...

Гаразд. Почитаю я краще книжку. Хоч фільми нині довшають, зате романи тоншають.

9 жовтня 1977 р.

«Так остогид той телевізор! Давай пригадаємо наші перші побачення — побуваємо в кіно», — запропонувала сьогодні Надя.

«Справді, як ми зачерствіли», — підтримав я її. І хоч довелося на той 20-серійний фільм пожертвувати двома вихідними днями, та бог із ними — чого не зробиш заради того, щоб молодість згадати...

5 липня 1988 р.

Кілька днів і не торкався щоденника. Буквально нічогісінько не міг робити. Аж голова обертом ішла від розпачу — десь пропав син. Ми з дружиною оббігали всіх його друзів, а міліцію та водну рятувальну станцію прямо-таки затероризували. Але марно. Як випарувався. А він, виявляється (не доберу слів, як його й назвати), із якоюсь знайомою вирішив подивитися новий 900-серійний фільм. Ну, хай лиш вийде через три місяці з кінотеатру! Я йому такий «бойовик» продемонструю що все життя пам'ятатиме!

7 січня 2013 р.

Хочу, друже щоденнику, поділитися з тобою своїм великим горем. Сьогодні я попрощався зі своїм любим онучком Андрійком. Як не відмовляли ми його, як не вговорювали — не допомогло: пішов-таки в кіно. На нову 250 000-серійну картину. Це на 65 років! Хоч мені й зробили недавно курс капітального омолодження організму, та все одно його вже не дочекаюсь.

Ех, кіно, кіно...

З допомогою нової установки— фантазміхотрону — видобув ці нотатки з майбутнього.

Валентин ПОСУХОВ.

НАРОДНІ УСМІШКИ

ЗАПИСАВ ВІКТОР ФОМЕНКО

Віктор Гаврилович Фоменко живе у Запоріжжі. Вже багато років він збирає народні усмішки, які побутують на славній запорізькій землі. Пропонуємо кілька з них увазі нашого читача.

«ЧАРІВНИК»

Хвалився один хлопець, що проти його вроди — ні одна дівчина не встоїть.

— Та як же це? — запитують його.

— А так: стане, придивиться, плюне та й далі йде.

ПОЧАСТУВАЛА

Зайшов піп до однієї господині, а та, щоб пригостити, яйце зварила та й подала на стіл. Побачили це її діти, зняли лемент:

— І нам дайте яйце, мамо.

А вона:

— Та цитьте, цитьте. Батюшка ж не собака, всієї крашанки не з'їсть...

РИЮТЬ І РИЮТЬ

Один офіцер завжди кликав до себе солдатів та вимагав, щоб вони розказували казки або байки, доки він не засне. От солдати й вирішили відбити в нього цю охоту.

Настала ніч. Кличе офіцер чергового оповідача. А той і починає:

— От, ваше благородіє, жив собі один великий пан. Свиней у нього було багато-багато, а землі — ще більше. Та й пустив той пан тих свиней на свою землю. А вони і стали ритися. Риють та й риють, риють та й риють... — сказав солдат і сидить мовчки.

Лежав, лежав офіцер, аж обридло. Питає:

— А далі?

— А далі, ваше благородіє, теж риють.

— Та кажи, що ж далі? — обурився офіцер.

— Та далі ж риють, їх же багато, до ранку вистачить.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

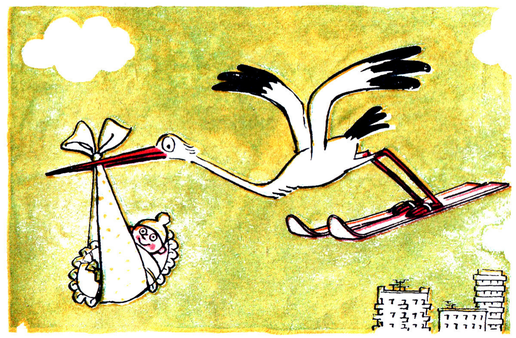

По сезону...

КАРТИНКИ З ВИСТАВКИ

Автор «індустріальних» пейзажів

Він поклоняється машині...
Та виникають все ж думки:
Є будівництво на картині,
А де, скажіть, будівники?

До одного натюрморта

Мазок лягає на мазок,
Букет же не цвіте, а чахне...
Хоча підписано — «Бузок»,
Але бузком тут і не пахне.

З приводу деяких портретів передовиків виробництва

Не вдовольняють недарма
Такі штамповані картини —
Є ключ до гайок,
Та нема
Ключа до образу людини.

Мариністу без хисту

Ваш твір (жалкую, що так сталось)
Віднести треба до невдач:
Хоч море і розхвилювалось,
Та не хвилюється глядач!

Колоритно, але... бідно

У автора бракує хисту,
З його картиною біда:
Вона написана барвисто,
Та вбога змістом і бліда.

Художникові

Щоб не було творіння браком,
У ногу з дійсністю крокуй:
Картину можеш крити лаком,
Життя ж ніколи не лакуй!

А. КОСТОВЕЦЬКИЙ.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

Без слів.

НОТАТКИ ПРО ЇХНІ ПОРЯДКИ

ТІЛЬКИ — ФАКТИ!

Плюс кілька слів про «високу місію»

Це — не химери хворобливої уяви, а дійсність. Це — факти, викладені самими учасниками або свідками подій у Південному В'єтнамі.

Багатьом із тих американців, яких зробили вбивцями, життя відкриває очі на правду. І те, що раніше їм, одурманеним, здавалося звичайним і потрібним, а то й просто розвагою, постає перед протверезілим зором як садистська вакханалія.

І вони розповідають...

«Коли я думав про південнов'єтнамських партизанів, я уявляв їх собі як низькорослих людей, що з криком біжать на мене із автоматами або тихо підкрадаються в непроглядній темряві з кинджалами в руках. Одначе у В'єтнамі ви бачите в основному мирних жителів, стариків, малих дітей. Одного разу нам довелося охороняти аеродром у Донгха. Три дні підряд, коли наша вантажна машина проїжджала мимо однієї із халуп, звідти вибігало трирічне хлоп'я. Воно дражнило нас, і ми вирішили добряче провчити його.

Наступного дня всі запаслися чималенькими каменюками, просто-таки справжніми валунами, і, коли він знову вибіг, ми всі піднялися і закидали його камінняччям. Машина не зупинилася. Коли я оглянувся, то побачив маленький клубок закривавленого м'яса — просто м'ясо і кров».

УІЛЬЯМ ХЕТТОН, Баглі, Міннесота, капрал, 3-я дивізія морської піхоти США.

* * *

«Наша рота розташувалася під деревами коло дороги між двома майданчиками для посадки вертольотів. Ми відпочивали. Дорогою їхав мопедом в'єтнамець із дружиною, дитиною і своїми пожитками. Раптом один з солдатів показав собаці на в'єтнамця і спустив його з повідка. Собака кинувся на в'єтнамця. Жінка впала в один бік, дитина — в інший, їхні речі розсипалися врізнобіч: собака укусив в'єтнамця за шию, а потім учепився за ногу і вирвав кусок м'яса. Хтось із наших потім піднявся і перевірив документи в'єтнамця. Папери були в порядку, він працював на нас. Він піднявся, зібрав речі і зашкутильгав геть. Із ноги у нього цебеніла кров».

ДЖОЗЕФ ГОЛБАЛЛІ, Філадельфія, рядовий, 198-а бригада легкої піхоти, дивізія «Америкал».

* * *

«За день до нашої відправки у В'єтнам ми знаходилися в районі збору у місті Сан-Дієго. До нашої колони підійшов сержант, у руках він тримав кролика і гладив його. Він сказав, що може статися так, що ми відстанемо від своїх частин, і тоді нам доведеться шукати їжу. Потім він різко стиснув пальці, задушив кролика, вихопив ніж, здер із нього шкурку, розпанахав живіт і почав жбурляти нутрощами кролика нам у обличчя. Пізніше, у В'єтнамі, я бачив, як американець — цивільний радник при південнов'єтнамській армії — зробив те ж саме з мертвою південнов'єтнамською жінкою. Він розрізав їй живіт, здер із неї шкіру і залишив її труп як попередження в'єтнамцям».

ДЖО БАНГЕРТ, Філадельфія, сержант, 1-й авіаполк, 1-а дивізія морської піхоти.

* * *

«Я був артилерійським спостерігачем на передовій. Я міг викликати гарматний вогонь, коли вважав це необхідним. Для цього мені треба було доповісти, що я спостерігаю вогонь противника. В час затишшя і нудьги ми вибирали яке-небудь село і казали: «О'кей, давай подивимося, зі скількох пострілів можна розвалити цей будинок». Я спрямовував артилерійський вогонь доти, доки будинок не був зруйнований. А потім інший спостерігач — із мінометної частини — викликав мінометний вогонь на інший будинок, і теж доти, поки будинок не був зруйнований. І хто витрачав менше снарядів, той вигравав. А той, хто програвав, ставив пиво».

СКОТТ КЕМІЛЛ, Гейнсвіл, 11-й полк морської піхоти, 1-а дивізія морської піхоти.

* * *

«Це було на дорозі із Дукфо в Сайвен. Там був перевал. Поблизу було озеро, і одного разу вранці, проїжджаючи мимо, ми побачили рибалок у човні. Наводчики попросили дозволу зробити пристрілку і почали стріляти по рибалках, як по мішені. Ми робили те ж саме з рибалками і на узбережжі в Санвені».

ГЕРІ КЕЙС, Грейт Бенд, капрал, 11-а бригада, дивізія «Америкал».

* * *

«Ми допитували затриманих південнов'єтнамців, яких запідозрювали у зв'язках із партизанами. Ми закріплювали електроди на різних частинах тіла, а проводи підводили до автомобільного генератора. Коли натискували на акселератор, полонені кричали од болю. А якщо цей спосіб не допомагав, наш майор виймав ніж. Одного разу він розібрав людину живцем на філе, відрізаючи від нього куски, як од бекону. Нам довелося потім пристрілити цього затриманого, в такому стані везти його в госпіталь було марно».

ДЖОН ДРОЛЕХАГЕН, Колумбус, лейтенант, 9-й піхотний полк, 25-а піхотна дивізія.

Це — лише кілька із опублікованих журналом «Лайф» свідчень колишніх американських солдатів, що воювали у В'єтнамі. І ці свідчення ще раз із усією силою показують усю облудність і фальш патетичних проповідей можновладних жерців розбою і наживи. Проповідей, щедро нафарширований фразами про високу місію Америки у справі захисту свободи.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

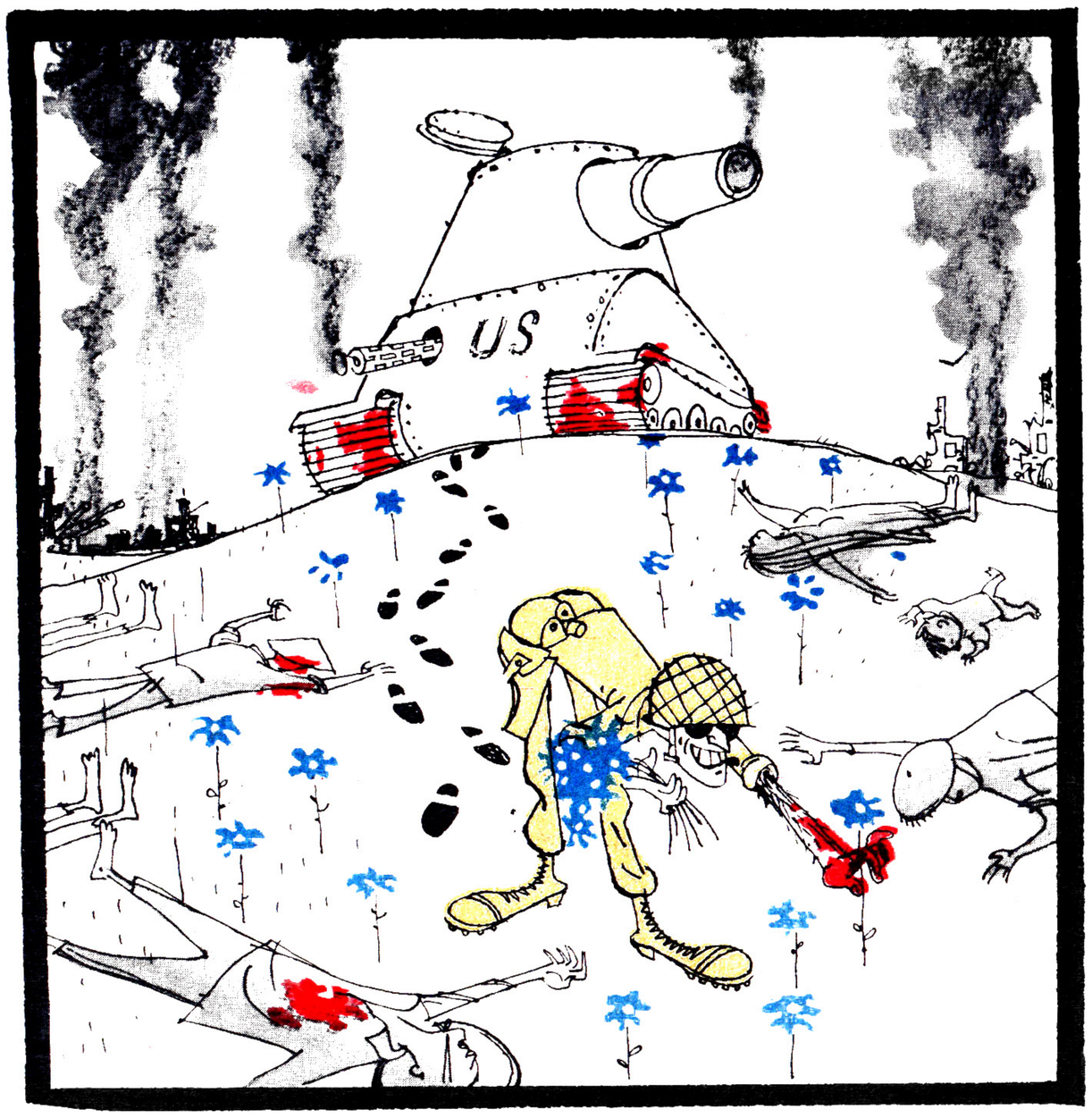

«Тихий американець» у В'єтнамі.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Чого це ти взяв моду пити до роботи?

— А хіба не знаєш, що на роботі пити не можна?

В. АШЕНБАХ

ПОГОНЯ

ГУМОРЕСКА

Нас запросили на весілля на третю годину дня. Щоб не запізнитися, ми з дружиною виїхали моторолером. По дорозі дружина глянула на годинник і гукнула мені у вухо, що ми вже таки запізнюємося. Я натиснув на газ, і так натиснув, що легко обігнав з півсотні мотоциклів і мало не збив з ніг жінку з бульдогом.

— Треба бути обережнішою! — встиг я зробити їй зауваження.

Через кілька хвилин дружина нервово шарпнула мене за рукав.

— Що сталося? — запитав я.

— Він на тебе розізлився! — закричала дружина.

— Хто?

— Бульдог,— відповіла вона.

Я подивився назад і мало не випустив із рук керма. Бульдог, вишкіривши зуби, мчав за нами на відстані півтора метра.

— Прибав іще газу! — перелякано крикнула дружина.

Я витискав із моторолера все, що він міг дати, але бульдог не відставав.

— Чорти б його ухопили! — просичав я, чекаючи, що він ось-ось схопить мене за ногу або стягне з моторолера дружину.

Дружина сповзла із заднього сидіння і повисла на моїй шиї.

— Швидше! Швидше! — репетувала вона.— Цей бульдог, видно, скажений!

У мене по спині покотилися холодні краплі поту, і я сказав дружині, що ми мусимо якось збити клятого пса з пантелику.

— Кинь йому на голову мій капелюх,— порадив я.

— Щоб він ухопив мене за руку, га? — заплакала вона, коли я звертав до будинку молодих.— Он нам люди допоможуть...

Я побачив, як із двору, де було весілля, висипали на вулицю гості. Мабуть, подумали, що бульдог — це наш весільний подарунок.

— Який миленький песик,— лагідно мовила молода, торкаючи одним пальцем бульдога.— Який милий...

Я злякався, що бульдог накинеться на неї і хотів уже було закричати: «Обережно, собака скажений!» Але він на диво спокійно глянув на молоду, а потім ліг коло моторолера.

Я підійшов ближче до бульдога і побачив, що його повідок зачепився за гак, який стирчав під заднім сидінням.

Переклала з німецької
О. ДМИТРІВСЬКА.

ЄДИНИЙ УДІЙ

Механізуючись, Кіндрат
Купив доїльний апарат.
Гадаєте, на фермі щез
Ручний процес?
Лежить машина та без діла,
Давно іржа її поїла...
Єдиний раз «дійнула» тільки
Із каси гроші до копійки.

Валентин ПИСАНСЬКИЙ.

м. Андрушівка
Житомирської області.

ЗАСПОКОЙСЯ, МИЛА

Гарна пісня ця дівоча
І давно відома:
«Ой, не світи, місяченьку,
Не світи нікому...»

Не засвітить скоро місяць,
Заспокойся, мила:
Хмара диму із заводу
Його заступила...

Валентин КИРИЛЕНКО.

м. Київ.

„НА УРА„

— Ур-ра! — дружно вигукнули мешканці села Новий Стародуб Кіровоградської області, коли на центральній вулиці спалахнули ліхтарі денного світла.

— Ура, — скромно погодився начальник Олександрійської районної електромережі М. С. Клюєв, задоволений і собою і голубувато-таємничим сяйвом.

Загальний ентузіазм тривав кілька днів. Потім почав поступово гаснути — відповідно до того, як гаснули ліхтарі. Зате ім'я т. Клюєва набуло надзвичайної популярності у селі: його згадували щоразу, як у темряві натикалися на бетонні стовпи.

Приїхали ремонтники. Дали гарантію:

— Більше нарікань не буде: поставимо вам ртутні світильники.

Ртуть конкурувала з місячним сяйвом не більше місяця. А потім чи то випарувалася, чи то з нею іще якась халепа сталася — світильники погасли. Що ж до місяця, то, виявивши повну байдужість до проблем електрифікації, він надовго сховався за хмари.

Примарне денне світло (будівельні роботи й ремонт) вже обійшлося місцевому колгоспові в тридцять тисяч карбованців. Та це ше, мабуть, не кінець. Як на зло, саме у Новому Стародубі закон тяжіння проявляється з такою силою, що на окремих стовпах вже повідпадали світильники.

Колись древній філософ Діоген на запитання, чому він ходить удень із свічкою, відповів:

— Шукаю людину.

Хтозна, чи знайшов би Діоген тов. Клюєва, якби присвічував собі свічкою. Зате цілком ясно, що коли б філософ користувався ліхтарем, подібним до тих, що висять у Новому Стародубі, це йому нізащо не вдалося б.

Л. ШИЯН.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

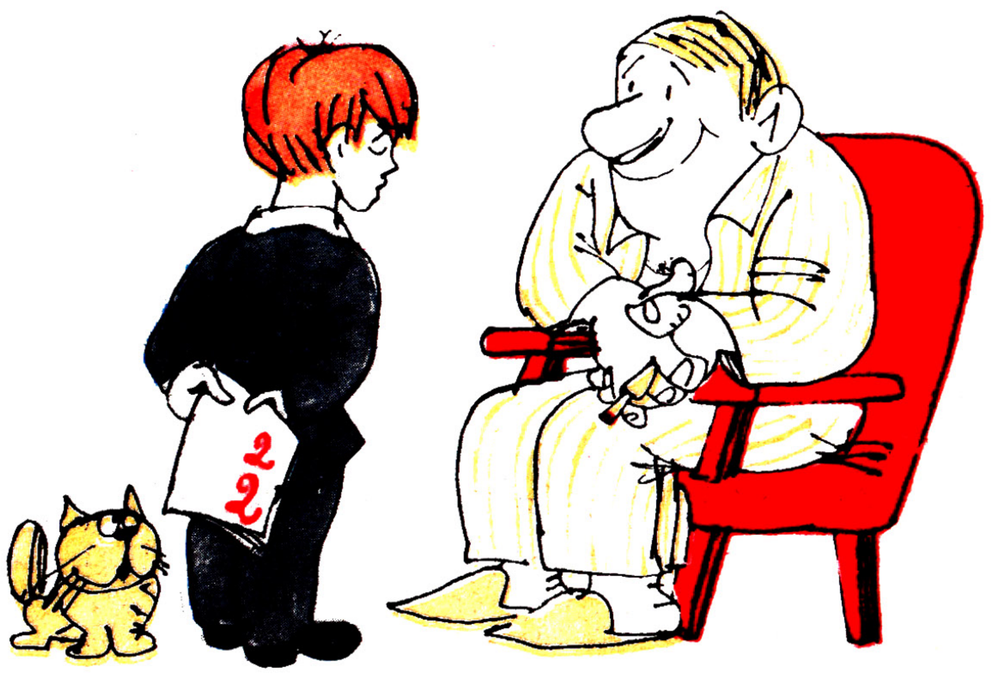

— Ану похвалися своїми успіхами, синку!

— Ти ж сам, тату, учив мене не бути хвальком, а бути скромним.

Перченяти

СТОРІНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

ПОЗНАЙОМТЕСЯ З РОЗУМНИЦЕЮ

У Польщі для наймолодших читачів видається журнал «Міш» («Ведмежа»). У ньому письменник Вітольд Михальський розповідає різні історії, які трапляються з кмітливою дівчинкою Розумницею.

Послухайте кілька таких історій і ви, дітки.

Сидить дідусь із Розумницею на лавці у парку серед пахучих квітів. Раптом Розумниця питає:

— Дідусю, а звідки мед береться?

— Мед бджоли збирають з квітів,— пояснив дідусь.— Коли б не було квітів, то й меду не було б.

— Тоді бджоли,— говорить з усмішкою Розумниця,— знайшли б штучні квіти і зробили б із них штучний мед.

* * *

Дідусь і Розумниця затрималися біля продавця кульок.

— Вибери собі, Розумнице, яку хочеш кульку,— говорить дідусь.

— Ось цю, червону з блакитними пелюстками,— радить продавець.

— Ні,— говорить Розумниця.

— Вибери сама,— пропонує дідусь.

— Але тут немає такої...

— А якої ти хочеш?

— Я хочу мати залізну кульку, таку, щоб не лопалась...

* * *

Прийшла Розумниця до перукаря кіски підстригти. Перукар закінчив роботу і питає:

— Задоволена?

— Так,— відповідає Розумниця.— Але мені здається, що волосся стало занадто коротким. Чи не могли б ви зробити його трошки довшим?

* * *

Поїхала Розумниця з татом до моря. Татусь обіцяв дівчинці, що рано-вранці, о четвертій годині, розбудить її, щоб побачити схід сонця.

— А як ми встанемо без будильника? — турбується Розумниця.

— Не бійся, — заспокоює дівчинку хазяйка, — вранці, як заспіває півень...

— Тоді, дуже вас прошу, заведіть цього півня на четверту годину ранку, — попросила Розумниця.

З польської переклав
Василь КУХАРЕНКО.

СМІЛИВЕЦЬ

— Не боюсь я зовсім Лева! —
Похвалився Василько тітці,
Як проходив мимо звіра,
Що сидів спокійно в клітці.

Ігор СІЧОВИК.

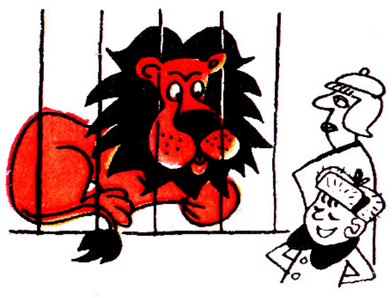

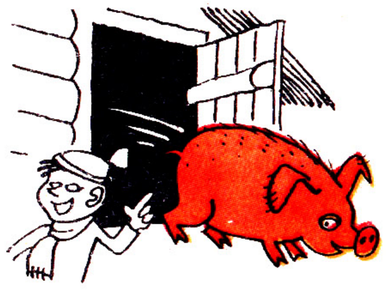

ПЕТРУСЬ ГОСТЮЄ У СЕЛІ

Відчинив Петрусь хлівець,
Дідові гукає:
— Йдіть скоріш, бо кабанець
З гаража втікає!

Василь ОВЕРЧУК.

Пригоди Перченяти

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Як позбутися дяді Васі

Людина розбалувана цивілізацією. Вона звикла до того, що на світі існують бюро та ательє добрих послуг, різні інші установи, які приготують обід, полагодять черевики, відремонтують квартиру і т. д. і т. п. Звикла настільки, що, зустрівшись навіть із невеликими труднощами, стає безпорадною.

Наприклад, виникає потреба замінити у підлозі гнилу дошку. Роботи — від сили на півгодини. Але сучасний мешканець комунальної квартири покладається більше на кулькову ручку, ніж на власні руки. Він годину скніє над заявою у ЖЕК, прагнучи образніше змалювати трагізм свого становища. Потім — місяць чекає ремонту. І зрештою, розпитуючи знайомих і незнайомих, починає шукати дядю Васю. Він покірно дозволяє дерти з себе три шкури, бо дядь-Васині послуги, звісно, оплачуються не за комунгоспівськими розцінками.

На щастя, не скрізь живуть такі безпорадні люди. На Хмельниччині та Волині, приміром, на листування громадян із сферою побуту витрачається паперу вдвічі менше, ніж у деяких інших областях. Раніше в Луцьку та Хмельницькому на кожен житловий квартал припадало два дяді Васі. На сьогоднішній день ця цифра становить лише нуль цілих і сімнадцять сотих. Та й тим дядям, що залишилися, не солодко. В Луцьку, наприклад, не зустрінеш жодного халтурника, який видихав би у навколишній простір випари зароблених приватним способом «Столичної» чи «Екстри». Через фінансову скруту вони перейшли на «Сонцедар».

Такий прогрес став можливий завдяки начальникам Хмельницького та Волинського обласних управлінь місцевої промисловості В. Новокщоновій і К. Цикуну. Саме вони додумалися, як послабити негативний вплив цивілізації і одним пострілом убити двох зайців: зберегти папір і ліквідувати пережиток в особі дяді Васі.

Розв'язати це питання можна було, навчивши усіх громадян слюсарної, столярної та малярської справи. Для цього на підприємствах обох місцевпромів налагодили випуск товарів широкого вжитку, які вимагають більшої чи меншої доробки. Приміром, директор Кам'янець-Подільського металоштампувального заводу А. А. Укіс погодився виробляти каструлі з гострими задирками на верхніх краях. Ця продукція може запросто відправити покупця на листок непрацездатності, якщо задирки своєчасно не спиляти. Дядю Васю на кожну придбану каструлю не покличеш — сімейний бюджет не витримав би такого навантаження. Економічно доцільніше піти в магазин, купити напилок і довести посудину до кондиції. П'ять-шість таких покупок — і людина досконало володіє напилком.

Після цього люди сміливо купують відра,

ночви та виварки, виготовлені на Хмельницькому заводі оцинкованого посуду. Ліквідовувати задирки вони вже вміють, а запаювати щілини навчаться, придбавши одночасно з відром чи виваркою паяльник та інше причандалля, потрібне у таких ситуаціях.

Після відер та ночов можна купувати складніші речі — скажімо, духовки Старокостянтинівської фабрики побутових товарів або січкарні Горохівського ливарно-механічного заводу. Щоб дати їм раду, тобто примусити виконувати свої функції, потрібен досвід щонайменше слюсаря другого розряду.

Про всяк випадок застерігаю: підвищуючи свою кваліфікацію, йдіть від простого до складнішого. Не подумайте одразу купувати диван або книжкову шафу виробництва Шацького промкомбінату. Не маючи належної підготовки, ви просто до кінця зіпсуєте річ. Бо, щоб диван чи шафу не соромно було поставити в кімнаті, треба вміти зробити текстуру дерева однаковою за кольором. Цього робити не вміють навіть на комбінаті, тому бокові стінки даних меблів виходять, як правило, різноколірними.

Краще починати з табуреток Голобського деревообробного заводу. Зумієте добитися, щоб їхні ніжки були рівними та ще й однакової висоти,— переходьте до любешівських кухонних столів. На місцевій фабриці господарських виробів уміють зліпити ці столи так, що потім їх можна постійно удосконалювати: робити схожими на нормальні столи, які рівно стоять і не розвалюються після першого ж дотику. Корисно також придбати столи Камінь-Каширського деревообробного заводу. Там теж є над чим попрацювати.

Новачкам раджу купити кілька кілограмів цвяхів Волочиського заводу металовиробів. Правда, цвяхами ці напівфабрикати називаю лише умовно, бо їх треба ще вирівняти, загострити, зробити головку, а потім уже забивати. Ясна річ, клопоту більше, аніж із повноцінними гвіздками, зате руку при цьому наб'єте так, що зможете довести до стандарту навіть кухонні буфети, виготовлені на райпромкомбінаті у Старій Вижівці.

Тепер вам зрозуміло, чому луцькі та хмельницькі дяді Васі переживають фінансову скруту. Їм незабаром просто нічого буде робити, бо для громадянина, який без сторонньої допомоги впорався з січкарнею та кухонним буфетом, навіть капітальний ремонт квартири — дитяча забава.

Звичайно, трапляються розбалувані цивілізацією громадяни, які наївно обурюються: навіщо нам, мовляв, суміжні професії? Тільки це, я вам скажу, донкіхотство. Бо людина влаштована так, що, в яких би високих сферах не перебувала вона протягом робочого дня, надвечір все одно мусить повернутися додому, до каструлі з борщем. А каструлями цими на 80—90 відсотків забезпечує місцева промисловість. І багатьма іншими повсякчас потрібними предметами — теж. Хочеш — купуй те, що є, та удосконалюй його, не хочеш — їдь за тридев'ять земель шукати іншого.

Тепер на Волині та Хмельниччині переходять до другого етапу перетворення громадян з утриманців сфери побуту в майстрів широкого профілю. Віднині покупці не тільки доводитимуть до кондиції продукцію місцевої промисловості, а навіть виготовлятимуть окремі її види власноручно.

Пояснюю суть детальніше.

Всі ми знаємо, що для спорудження кухонної плити (а такі плити ще будуються — у сільській та дачній місцевостях), крім цегли, потрібні чавунна форма з конфорками, дверцята і піддверцята. Їх відливали колись у комплекті на Хмельницькому ливарно-механічному заводі. Зате тепер завод випускає лише форми. Без дверцят. Бо навіть першокласникові ясно, що двопудовими формами швидше проб'єш план і прогресивку, ніж двокілограмовими дверцятами, з якими, до того ж, і мороки набагато більше. А директор Л. М. Даєн — не першокласник. Він знає, що його начальство судить про роботу підприємства не по асортименту, а по тоннажу. Тому до 4200 форм завод випустив лише 250 дверцят. Покупець опинився перед дилемою: або мурувати плити без дверцят, або відливати їх у домашніх умовах.

Ясна річ, доцільніше зупинитися на останньому. А впоравшись із чавуном, ви легко зможете з восьми- та десятилітрових каструль відлити півтора- та чотирилітрові, до яких чомусь не лежить душа директора Шепетівського заводу металовиробів А. В. Васьковського. Адам Васильович із задоволенням би відлив у рахунок річного плану одну величезну каструлю замість 45 тисяч невеликих, які завод заборгував торгівлі. Але у Хмельницькій області, на жаль, ще не збудували такого магазину, де цю каструлю можна було б виставити. Тому підприємство поки що платить штрафи за недопоставку посуду.

Часто цими штрафами дорікають начальникам і Хмельницького, і Волинського управлінь місцевої промисловості. Мовляв, експеримент влітає державі у копієчку.

Так можуть казати лише люди, які не бачать перспективи.

Справді, останнім часом лише Хмельницька база «Укроптгоспторгу» стягла з підприємств облмісцевпрому понад 20 тисяч карбованців штрафів. Але хіба це гроші порівняно з очікуваною вигодою!

По-перше, обидві області остаточно позбудуться дядів Вась, і гроші трудящих не осідатимуть у кишенях шабашників. По-друге, відпаде потреба утримувати в штатах ЖЕКів численних слюсарів, столярів, малярів і т. д., бо трудящі все робитимуть самі. А цим вони ще й продовжать своє життя (по-третє), бо фізична праця, як відомо, зміцнює здоров'я.

То чи варто на якісь штрафи зважати?

В. БОНДАРЕНКО.

Хмельницький — Луцьк.

ОДИН ДЕНЬ ПЕТРА ІВАНОВИЧА ЧЕМНОГО

Мал. А. СВИНЦОВА

— Пробачте, будь ласка, здається, я вас ненароком штовхнув...

— Дозвольте, з радістю вам допоможу...

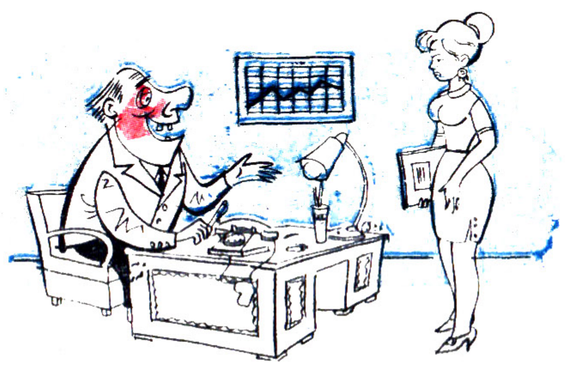

— Будьте ласкаві, принесіть мені звіт....

. . . . . .

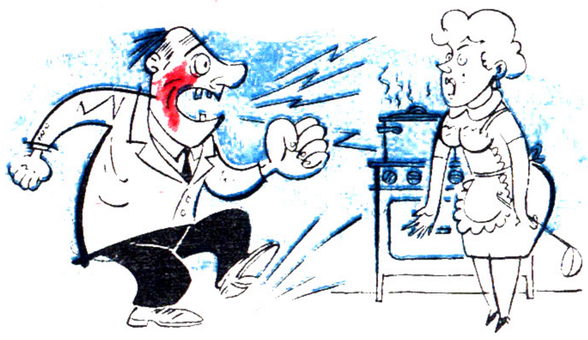

— Що ж ти, корово безрога, навіть обіду своєчасно не приготувала!..

ЛІКАР НЕ ЗНАТИМЕ

— Може, вип'ємо по чарці?
— Ох, не можу, Гнате...
Заборонив мені лікар
Горілку вживати.
— Так сьогодні сам я вдома, —
Сусід стиха каже, —
Ніхто бачити не буде —
Хто ж йому розкаже!

Іван БІЛОУС.

м. Львів.

Конкурс завершено! Конкурс розпочинається!

У передноворічну ніч Перець запросив за свій круглий стіл групу товаришів, які складали журі щорічного творчого конкурсу на кращі оповідання, вірші, фейлетони та карикатури. Зустріч пройшла у діловій атмосфері, після чого Перець підняв келих шампанського за лауреатів 1971 року. Члени журі дружно приєдналися до нього, а потім негайно відправили список переможців до друкарні. Ось він, цей список:

Анатолій АРУТЮНЯНЦ — преміюється за дружні шаржі, опубліковані протягом року;

Самуїл ВАЙСБОРД — за теми до карикатур, опублікованих протягом року;

Анатолій ВАСИЛЕНКО — за серію малюнків «Пригоди Перченяти»;

Сергій ГЕРАСИМЧУК — за серію карикатур «Картини з життя первісної людини» та «Житіє святих і нечестивих»;

Володимир ГЛИВЕНКО — за карикатури на політичні теми: «Без слів» (№ 9), «У яструбиному гнізді» (№ 14), «Не пускають» (№ 17), «Молитва бізнесмена» (№ 21);

Валерій ЗЕЛІНСЬКИЙ — за карикатури на політичні теми: «Наша інформація завжди має тверду підставу» (№ 3), «Виведіть ці плями» (№ 4), «Ламають пера» (№ 6), «У світі рівних можливостей» (№ 16), «Без слів» (№ 20);

Юрій ІВАКІН — за літературні пародії, опубліковані протягом року;

Ярослав КОРОЛЕВИЧ — за добірку сатиричних віршів (№ 19);

Овсій КРУКОВЕЦЬ — за фейлетон «До питання про комплектування» (№ 11);

Дмитро МОЛЯКЕВИЧ — за вірш «Бацила свинства» (№ 1);

Леонід НЕФЕДЬЄВ — за добірки «Афоризми. Іронізми, Парадокси» (№№ 4, 19);

Валентин ПЕТРОВ — за теми до карикатур, опублікованих протягом року;

Михайло ХИЖКО — за сатиричні мініатюри (№№ 13,24);

Олександр ЧИКАРЬКОВ — за теми до карикатур, опублікованих протягом року.

Перець звертається до всіх сатириків та гумористів — як професіоналів, так і любителів — із закликом, не гаючи часу, братися за пера, олівці, кулькові ручки та інше письмове причандалля. Конкурс 1972 року розпочинається! Журі чекає нових творів!

Друже Перче!

Одверто кажучи, вже трохи й притомилися ми писати тобі. Сам же знаєш: позаторік писали й просили тебе щось удіяти, аби наші погреби не заливало грунтовими водами з колгоспного ставка.

Ти, видно, щось таки зробив, бо того ж року з виконкому Харківської обласної Ради нам повідомили: голову колгоспу ім. Куйбишева т. Архипенка зобов'язано довести ставок до ладу, щоб більше нам шкоди не було.

Вдруге і втретє ми до тебе, Перче, звертатися вже в наступних роках. І знову ж таки — у тій справі. І знову тобі наші обласні і районні організації відповідали, що «дано вказівку», і знову наш голова колгоспу тієї вказівки не виконав. А ми знову змушені до тебе звертатися з цього ж приводу.

Невже, Перче, через байдужість т. Архипенка, наше листування з тобою триватиме вічно?

Аж не віриться!

І. АГЕЄНКО, І. ФОМЕНКО, К. СЕМЕНЮК та інші.

Близнюківський район
Харківської області.

Не хочемо гріха на душу брати — не будемо скаржитися, що до нашого селища автобус не ходить. Бо це ж таки було б сущою неправдою — автобус ходить. І ми — дорослі й учні — теж ходимо. За 5 кілометрів у місто на роботу та навчання. Бо ніяк добитися не можемо, щоб той автобус у нас зупинявся.

Пробували ми цього допроситися у керівників Кременчуцького автотранспортного підприємства № 16011, а їм, виявляється, до нас діла нема. Пасажири якогось там одного селища їх мало цікавлять. Їхня турбота спрямована на виконання загального плану пасажирських перевезень.

Може, Перче, хоч тебе зацікавимо своїми, окремо взятими, пасажирськими турботами. А то на керівників АТП № 16011 уже надій не покладаємо: з ними, очевидно, далеко не заїдеш...

П. КОВАЛЬ, депутат сільради.

с. Кривуші
Кременчуцького району
Полтавської області.

З того часу, як по вулиці Чкалова проклали наземну трубу центрального опалення, ми стали дуже мерзнути.

Труба ота нас не гріє. Та й не для нас її проклали. Вона подає тепло у багатоквартирний будинок навпроти. А нам, мешканцям одноповерхових будинків, тільки холоду наганяє. Бо перегородила нам дорогу, і не можемо через неї для своїх грубок палива завезти.

Правда, два роки ми ще якось мирилися, сяк-так протискалися. Але згодом міська Рада розпорядилась закласти бетонними брилами і цей незручний проїзд. І тепер у нас діло, як кажуть, зовсім труба. На лихий випадок, ні «швидкій допомозі», ні пожежній машині тут уже не проскочити.

Ніяк не під силу нам, Перче, зрушити з місця бетонні оті барикади. Бо на всі наші скарги голова міськвиконкому Іван Прохорович Писаренко залізобетонно відмовчується.

М. З. ШИЛЬЦОВА, інвалід другої групи.

м. Лубни.

Юрій ІВАКІН

ЛІТЕРАТУРНА ПАРОДІЯ

Роман ІВАНИЧУК

БЕНКЕТ ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

Стамбул цепенів від жаху. Султан Ібрагім об'ївся в гаремі рахат-лукуму, і зранку у нього болів живіт. Султан нудився. Наказав яничарам хапати на базарі всіх рудобородих та стинати їм голови біля брами палацу. Було смішно. Та скоро й це набридло. «Може, оголосити війну Венеції і Ляхистану?» — подумав він, але пригадав, що війна йде вже другий рік... У животі скніло. Знічев'я плеснув у долоні. У кімнату вбіг і вклякнув на коліна кизил-ага Замбул.

— Кажи все, що знаєш.

Замбул витяг з рукава сувій паперу. Перед очима султана замерехтіли цифри.

— Цей сувій, о сонце сонць, загубив твій потаємний ворог — великий візир. Клянуся бородою пророка, тут замовляння, щоб ти не увійшов сьогодні до нової рабині Зюлейки.

Султан у гніві затупотів ногами.

— Привести собаку-візира й покликати шейхульклама!

— У цьому сувої, наймогутніший царю царів,— пояснював сполотнілий візир,— записано хитромудрі сури змножень — істинний бенкет для допитливих! Вони розповідають, що станеться, якщо змножувати між собою різні числа. Перша сура говорить: два, змножене на два, буде волею аллаха чотири. Бо на чотири частини ділиться Алькоран, чотири халіфи було в пророка, вітри дмуть з чотирьох сторін світу і чотири стовпи підтримують балдахін над твоїм троном.

— Це правда чи брехня?— звернувся султан до шейхульклама.

— Не зважусь заперечити візиреві, якого по праву називають морем усіх пізнань,— вклонився шейхульклам.— Але мединська сура Корана говорить: «Кожний раз ми міняємо вірш і придумуємо кращий. Хіба не знаєш, що аллах усе може?» Якщо на те воля аллаха, два на два буде не чотири, а будь-скільки.

— Аллах акбар! А як пізнати його святу волю сьогодні?

— Є кисмет — доля, о найясніший падишах. Від неї все залежить, їй треба коритися. Дозволь кинути кістки, і ми пізнаємо волю аллаха.

А що думає про це кизил-ага Замбул? О, Замбул знає, що сказати падишахові:

— Волю аллаха чуємо з твоїх наймудріших уст, великий султане! Ти найсправедливіший з справедливих, крихта неправди не впаде з рук твоїх. Накажи тільки, скільки має бути, і ми схилимось перед твоєю мудрістю.

Обличчя Ібрагіма пояснішало.

— Вай-вай! Оце відповідь державного мужа! І хай усі мої підданці радіють: живіт мені вже не скніє, і сьогодні вночі я увійду до нової рабині Зюлейки.

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Без слів.

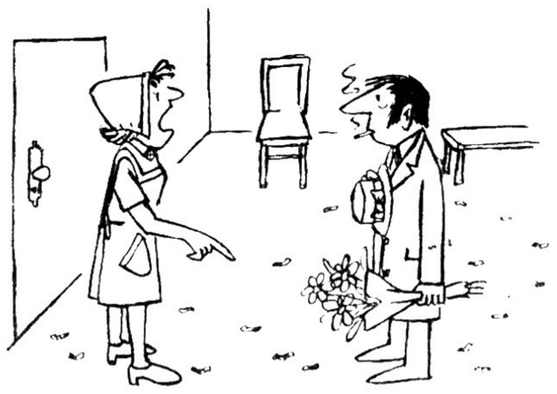

— Якщо підберете свої недокурки, то скажу — хлопчик народився чи дівчинка.

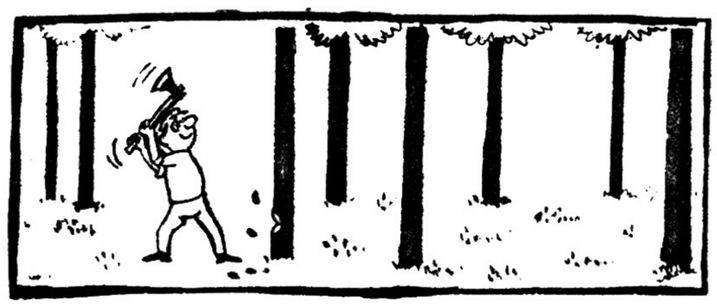

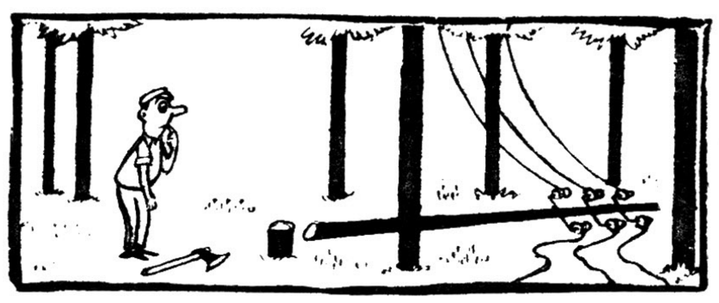

Без слів.

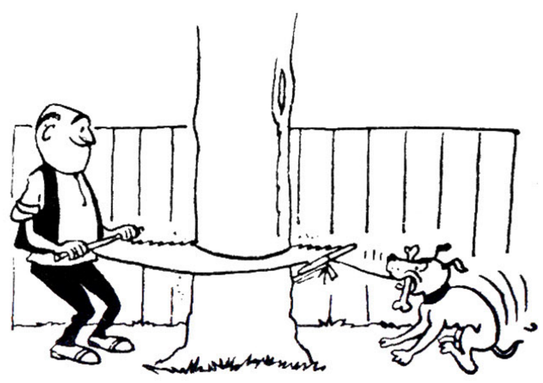

Без слів.

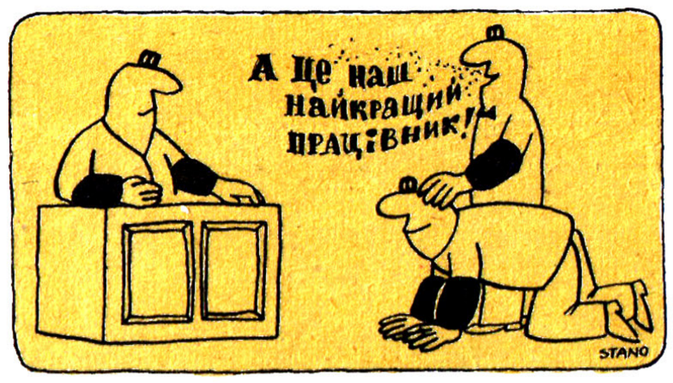

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ Про недоліки в обслуговуванні пасажирів на пароплавах, пристанях та річкових вокзалах Дніпровського річкового басейну розповідалося у фейлетоні «Подорож у дві сфери» («Перець» № 16).

Начальник головного управління річкового флоту при Раді Міністрів УРСР тов. М. С. Синиця повідомив, що критику Перця визнано правильною.

За допущені недоліки в організації пасажирських перевезень і недостатню увагу до побутового і торговельного обслуговування трудящих ряд працівників Головрічфлоту, портів та управління робітничого постачання притягнуто до адміністративної та матеріальної відповідальності.

Колегія Головрічфлоту зажадала від керівництва управління робітничого постачання провести перевірку всіх торговельних підприємств, що обслуговують пасажирів, і вжити необхідних заходів до ліквідації недоліків.

Для найповнішого забезпечення пасажирів продуктами харчування, директорам ресторанів на пароплавах рекомендовано проводити децентралізовані закупки продуктів у проміжних пунктах слідування на лінії Київ — Херсон.

Запропоновано встановити суворий контроль за роботою кіосків та буфетів на пристанях і річкових вокзалах. Додатково замовлено і буде встановлено холодильне устаткування.

Фейлетон обговорювався також на розширеній нараді працівників пароплавних ресторанів, керівників підприємств та відділів робітничого постачання Головрічфлоту.

Начальникові Київського річкового вокзалу тов. Лукашу колегія вказала на незадовільну роботу довідково-інформаційної служби і зажадала, щоб її робота була негайно поліпшена.

★ Під такою ж назвою у наступному сімнадцятому номері журналу писалося про хиби та недоліки в організації пасажирських перевезень Аерофлотом.

Як повідомив редакцію начальник Українського управління цивільної авіації тов. О. М. Горяшко, фейлетон було обговорено в колективах міських агентств, служб перевезень та в інших підрозділах управління.

Керівники служб та начальники аеропортів склали плани заходів по ліквідації наявних недоліків. До конкретних винуватців вжито заходів дисциплінарного покарання. Так, касира аеропорту Донецьк Малаховську суворо попереджено; старшу чергову Ісаєву Р. Д. і касира Лунєву Н. Т. переведено на посади з нижчою оплатою строком на 3 місяці; черговій того ж аеропорту Пешковій З. К. оголошено сувору догану; начальника зміни аеропорту Харків Суворову К. І. позбавлено преміальних тощо.

За незадовільну організацію обслуговування пасажирів у столичному аеропорту Жуляни оголошено догану командирові Київського авіапідприємства Бондаренку С. П., начальникові аеропорту Шендрику В. М. та його заступникові Сорокіну В. А. Командування управління зажадало від них вжити рішучих заходів для поліпшення роботи.

Наказом начальника Українського управління визначено порядок прийому відвідувачів службами управління.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047. Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець. Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перец» № 2 (876). (на украинском языке). Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 15. XII. 1971 р. Підписано до друку 3. I. 1971 р. БФ 26992. Папір 70×108¹/₈. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 07125. Тираж 2.400.000 прим.

Відсканував і опрацював Олег Леськів

http://perec-ua.livejornal.com

Індекс 74393

ПОЛЮБОВНИЙ АЛЬЯНС

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

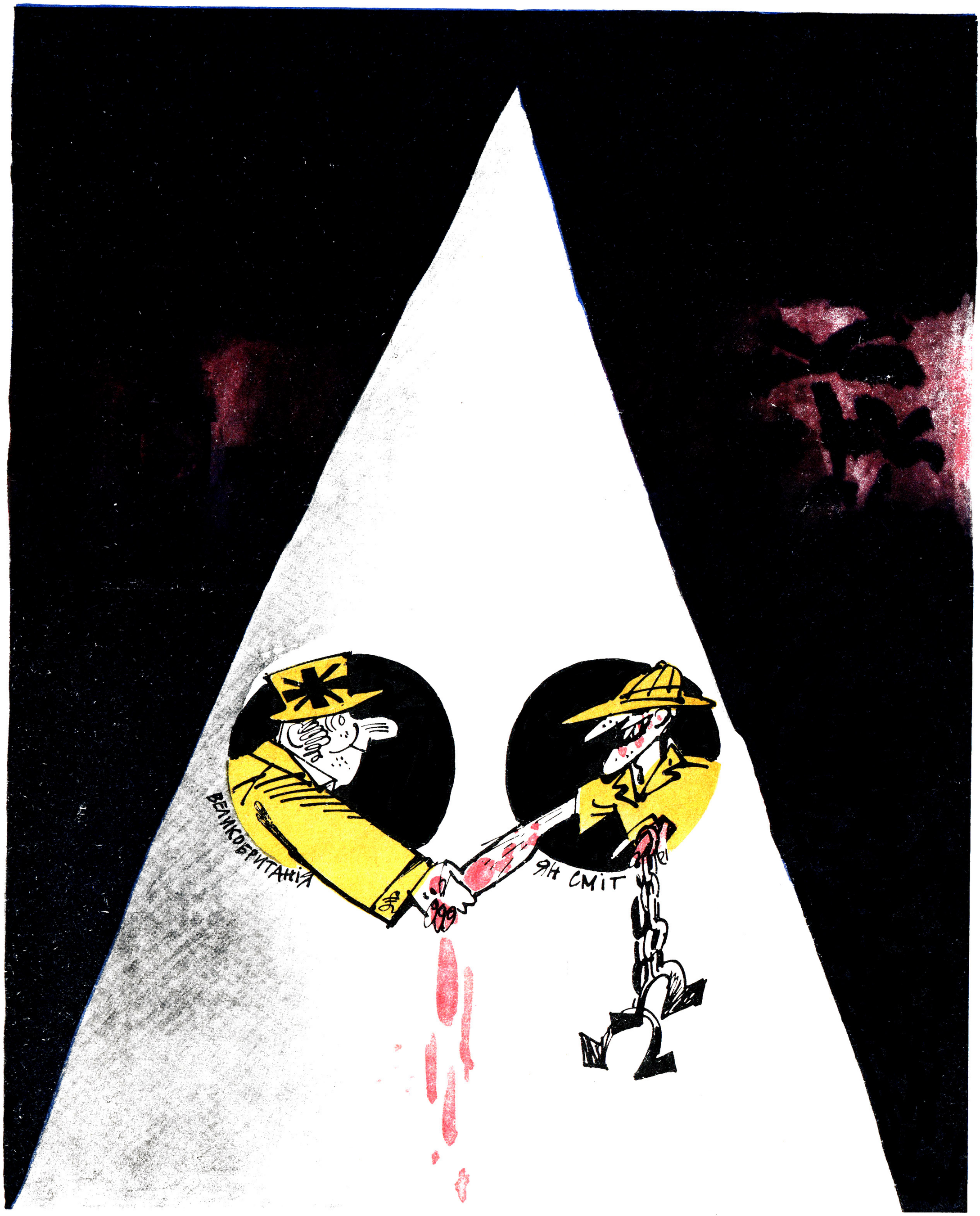

Від англо-родезійського роману
Віє чадним духом Ку-клукс-клану.